

Informace ze zdravotnictví Libereckého kraje

Ústavu zdravotnických informací a statistiky
České republiky

Hradec Králové
18. 9. 2012

5

Dětská a dorostová péče v Libereckém kraji v roce 2011

Children and Adolescents Care in the Liberecký Region in 2011

Souhrn

Informace ze zdravotnictví kraje o dětské a dorostové péči v Libereckém kraji v roce 2011 obsahuje údaje o ambulantní péči týkající se sítě zdravotnických zařízení, personálního zajištění, činnosti a dispenzarizovaných pacientů pro vybranou diagnózu. Údaje jsou členěny podle území. Informace také obsahuje přehled základních ukazatelů lůžkové péče nemocnic.

Summary

Information on health service activity in the branch of children and adolescents care in the Liberecký region in 2011 contains data about out-patient care concerning health service network, personnel capacity, activity, patients followed up for selected diagnoses. Data are presented by territory. Information also contains summary of basic indicators of in-patient care in hospitals.

Podkladem pro zpracování dat o činnosti dětské a dorostové péče byl roční výkaz A (MZ) 1-01, který vyplňuje každá ambulantní ordinace (oddělení, pracoviště) praktického lékaře pro děti a dorost a ambulantní odborné dětské a dorostové ordinace ve všech zdravotnických zařízeních bez ohledu na jejich zřizovatele. Údaje o lůžkové péči dětských oddělení nemocnic byly čerpány z výkazu L (MZ) 1-02 o lůžkovém fondu zdravotnického zařízení a jeho využití. Výkazy byly součástí Programu statistických zjišťování Ministerstva zdravotnictví v ČR na rok 2011. Pro výpočty relací na obyvatelstvo byly použity údaje ČSÚ. Formuláře výkazů a pokyny jsou vystaveny na internetu www.uzis.cz. Údaje o personálním zabezpečení, činnosti oboru praktický lékař pro děti a dorost a činnosti oboru pediatr specialista a z nich vypočtené ukazatele uvedené v tabulkách, v grafech a komentované v textu se týkají pouze těch zdravotnických zařízení, která splnila svou zpravodajskou povinnost a odevzdala vyplněný roční výkaz. V roce 2011 to bylo 97,8 % ze všech dětských lékařů v kraji.

Edice IZK o činnosti oboru dětské a dorostové péči v předchozích letech jsou dostupné na internetových stránkách ústavu v části Publikujeme.

Personální zajištění a činnost praktických lékařů pro děti a dorost

Ambulantní péči o děti a dorost na území kraje zabezpečovalo ke konci roku 90 ambulantních zdravotnických pracovišť, ve kterých pracovalo 79,83 lékařů a 78,41 ZPBD (průměrný roční přepočtený počet pracovníků celkem, včetně smluvních – tento údaj je sledován od roku 2008, výstižněji charakterizuje kapacitní zajištění jednotlivých ambulancí, zvláště v případech ukončení a zahájení činnosti nebo většího pohybu pracovníků

v průběhu roku, jedná se o součet přepočteného počtu pracovníků za jednotlivé měsíce dělený počtem měsíců sledovaného období).

Ve srovnání s republikovým ukazatelem byl počet lékařů v kraji v přepočtu na obyvatele mírně podprůměrný (na 10 tisíc osob ve věku do 18 let připadlo v kraji 9,4 lékaře, v ČR 10,4 lékaře). V jednotlivých okresech se počet lékařů pohyboval v rozmezí 8,0–10,5 lékařů na 10 tisíc dětí a dorostu, relativně nejvíce lékařů bylo v okrese Semily, nejméně v okrese Česká Lípa. Na jeden úvazek lékaře připadalo v kraji 1 067 osob ve věku 0–18 let (v ČR 961 dětí a dorostu), v okresech to bylo od 951 v Semilech po 1 248 v České Lípě. Převážná část ošetření byla provedena v ordinacích praktických lékařů (96 %). Největší podíl na celkovém počtu ošetření měla ošetření léčebná (71,2 %) a ošetření preventivní (24,6 %), na ošetření v návštěvní službě připadlo 1,4 %. Zbývající ošetření tvořila 2,8 % (vyšetření před nástupem do mateřské školy, prohlídky požadované k přihlášce na školu nebo při nástupu do zaměstnání, vyšetření pro účely sportovní, očkování pro cesty do ciziny).

Počet ošetření se meziročně snížil o téměř 2 %. Na jeden úvazek lékaře připadlo v roce 2011 v průměru 6 092 ošetření, v roce 2010 to bylo 6 034 ošetření (v ČR 5 913 v roce 2011, 5 791 v roce 2010), to znamená, že za předpokladu 220 odpracovaných dnů v roce uskutečnil lékař v kraji v průměru 28 ošetření denně. Nejvíce ošetření na jednoho lékaře bylo v okrese Česká Lípa (6 396) a nejméně v okrese Jablonec nad Nisou (5 640).

Na jednoho léčeného pacienta ve věku 0–18 let připadlo v roce 2011 v průměru 6,6 ošetření (v ČR 6,3 ošetření). Preventivní vyšetření jsou nejčastěji poskytována kojencům.

Počet registrovaných pacientů (dětí a dorostu) v kraji na jednoho lékaře byl 1 007 pacientů. Největší počet registrovaných pacientů na jednoho lékaře vykazuje okres Česká Lípa (1 112) a nejnižší okres Liberec (972). V České republice bylo v průměru 952 registrovaných pacientů na jednoho lékaře v ambulantní péči.

V ordinacích praktických lékařů pro děti a dorost bylo v kraji v roce 2011 sledováno 12 769 alergiků, 3 007 dětí a mladistvých z dysfunkčních rodin, 17 dětí a 3 mladiství týraných nebo sexuálně zneužívaných. Praktičtí lékaři pro děti a dorost měli v přímé péči 4 252 nově narozených dětí, z toho 240 s nízkou porodní hmotností (tj. s hmotností menší než 2 500 g). Ve sledovaném roce zemřelo 9 dětí ve věku 0–14 let.

V roce 2011 bylo při roční prohlídce vyšetřeno 4 544 dětí, z nichž bylo kojeno do 6 týdnů 17,2 % (ČR 14,7 %), do 3 měsíců 16,1 % (ČR 16,2 %), do 6 měsíců 20,6 % (ČR 24,3 %), déle než 6 měsíců 40,1 % (ČR 40,1 %) a 6,0 % nebylo kojeno vůbec (ČR 4,7 %).

Významnou skupinou pacientů jsou dispenzarizovaní pro vybrané diagnózy v evidenci u praktického lékaře pro děti a dorost. Jsou to pacienti trpící určitou chorobou pod stálým lékařským dohledem a jeden pacient může být uveden i vícekrát, pokud je sledován pro více diagnóz. Počet dispenzarizovaných onemocnění v kraji má již několik let vzrůstající tendenci. Na 1 000 registrovaných dětí ve věku do 14 let připadlo 379 dispenzarizovaných dětí (v ČR 382). Nejvyšší relaci vykazuje okres Semily (492) a nejmenší okres Jablonec nad Nisou (340). Nejčastějším důvodem pro dispenzarizaci byly nemoci dýchací soustavy, které tvořily 26,6 % všech dispenzarizovaných onemocnění a nemoci nervové soustavy, které tvořily 16,8 %. Při sledování vývoje dispenzární péče od roku 2000 vykazuje pozvolný, ale trvalý růst dispenzarizace dětí pro nemoci dýchací soustavy (o 38 %).

Počet dispenzarizovaného dorostu na 1 000 registrovaných osob ve věku od 15 do 18 let byl v kraji 594 (v ČR 619). Nejvyšší relace vykazoval okres Semily (685) a nejnižší okres Liberec (500). Nejčastějším důvodem dispenzarizace byly v celokrajském měřítku nemoci dýchací soustavy, které tvořily 20,4 % a nemoci nervové soustavy, které tvořily

17,6 %. Počet případů dispenzarizace dorostu pro nemoci dýchací soustavy od roku 2000 vzrostl o 49 % (v roce 2000 to bylo 1 451 případů oproti 2 165 v roce 2011).

Mimo praktických lékařů pro děti a dorost zajišťovalo v kraji v roce 2011 činnost také 5,50 pediatrů specialistů v 5 ambulantních ordinacích. Tito lékaři léčili téměř 15 tisíc pacientů, kterým poskytli přes 27 tisíc ošetření.

Lůžková péče

V roce 2011 v kraji poskytovala péči 4 dětská lůžková oddělení. Pracovalo zde 34,23 lékařů a 113,34 ZPBD. Denně bylo v průměru obsazeno 115,9 lůžek z celkového počtu 180 lůžek, hospitalizováno bylo celkem 12 817 pacientů a průměrná ošetrovací doba činila 3,3 dne. Samostatné novorozenecké oddělení s 28 lůžky se v kraji vyskytuje v Krajské nemocnici a.s. v Liberci.

Zpracovala: Ing. Drahokoupilová Libuše
ÚZIS ČR, Regionální pracoviště Hradec Králové
Habrmanova 19/1, 500 02 Hradec Králové
telefon: 495 058 321, fax 495 058 322
e-mail: drahokoupilova@uzis.cz
<http://www.uzis.cz>

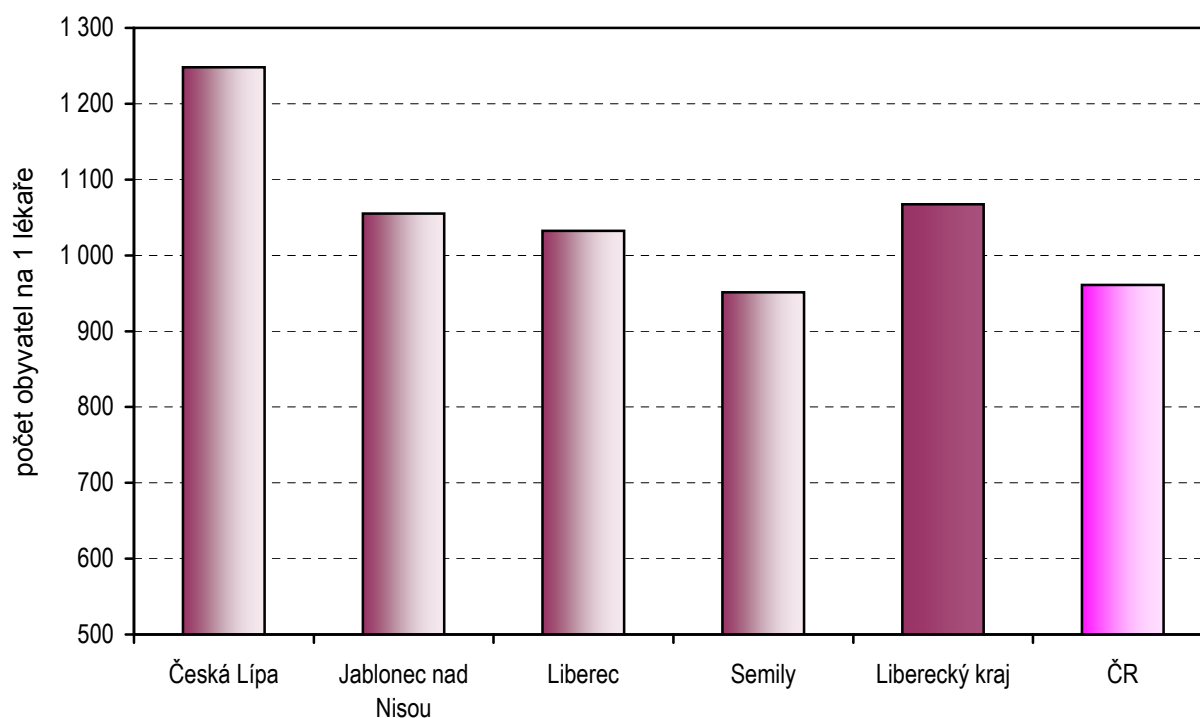
Personální zajištění a počet ošetření v ambulantní péči podle druhu zdravotnického zařízení a podle území

Území	Počet ZZ a pracovišť	Počet pracovníků ¹⁾		Počet ošetření		Počet léčených pacientů	Počet registrovaných	
		lékařů	ZPBD ²⁾	celkem	na 1 lékaře		děti (0–14)	dorostu (15–18)
Česká Lípa	18	16,70	16,26	106 819	6 396	16 019	14 413	4 163
Jablonec nad Nisou	20	16,20	18,08	91 376	5 640	13 895	12 187	3 671
Liberec	35	32,23	31,22	198 844	6 170	30 162	24 770	6 553
Semily	17	14,70	12,85	89 309	6 075	13 126	11 087	3 527
Liberecký kraj	90	79,83	78,41	486 348	6 092	73 202	62 457	17 914
Česká republika	2 093	2 038,66	1 990,36	12 055 340	5 913	1 905 601	1 506 431	434 648

¹⁾ Průměrný roční přepočtený počet pracovníků celkem (vč. smluvních) - z odevzdaných ročních výkazů A(MZ)1-01

²⁾ ZPBD - zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu dle zákona č. 96/2004 Sb., o nelékařských zdravotnických povoláních § 5–§ 21a

Počet obyvatel ve věku 0–18 let na 1 lékaře v oboru dětská a dorostová péče

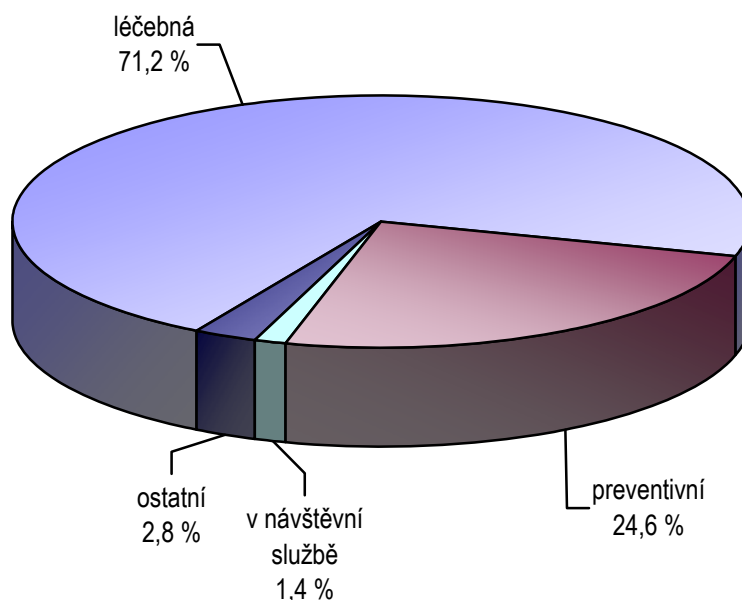

Struktura počtu ošetření - vyšetření u praktického lékaře pro děti a dorost

Území, okres	Počet ošetření - vyšetření celkem	z toho ošetření - vyšetření v %			Počet léčených pacientů ¹⁾	Počet ošetření na 1 léčeného pacienta
		léčebná	preventivní	v návštěvní službě		
Česká Lípa	106 819	71,39	23,96	0,47	16 019	6,7
Jablonec nad Nisou	91 376	62,18	31,89	1,41	13 895	6,6
Liberec	198 844	73,70	22,96	1,95	30 162	6,6
Semily	89 309	74,47	21,86	1,37	13 126	6,8
Liberecký kraj	486 348	71,17	24,66	1,42	73 202	6,6
ČR	12 055 340	71,35	24,61	1,05	1 905 601	6,3

¹⁾ Počet léčených pacientů je celkový počet pacientů, kteří byli alespoň jedenkrát za sledovaný rok ošetřeni (tj. každý pacient je započten pouze jedenkrát).

Struktura ošetření - vyšetření podle druhu v roce 2011

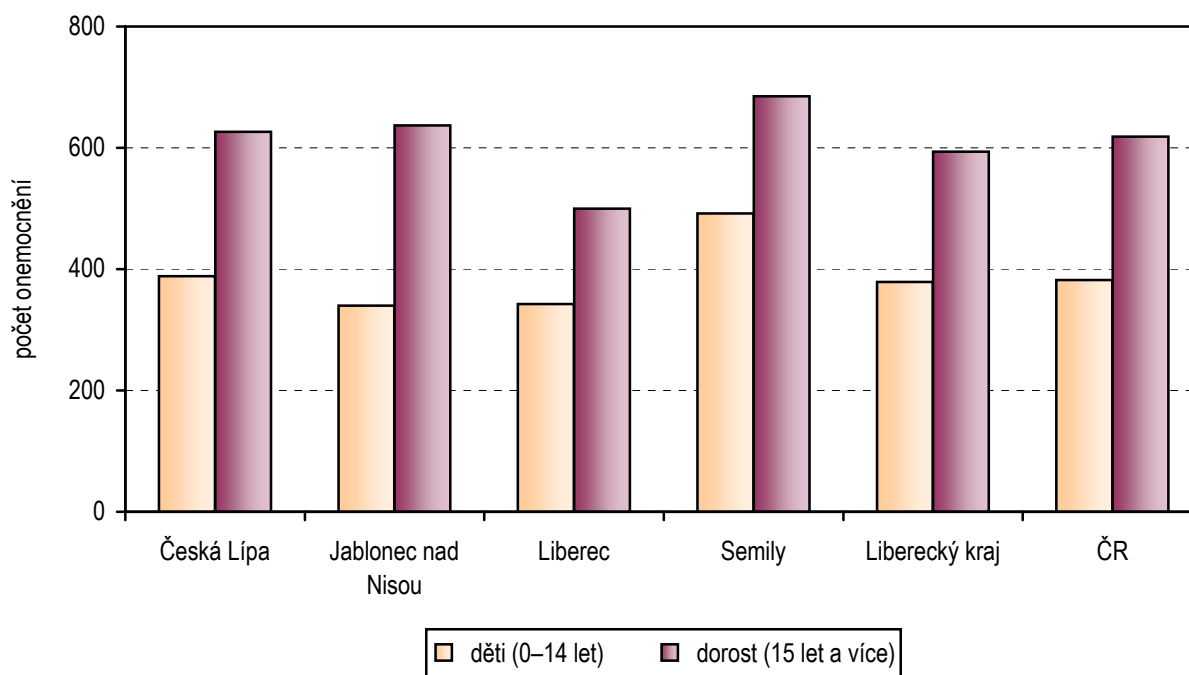

Dispenzarizovaná onemocnění u dětí a dorostu

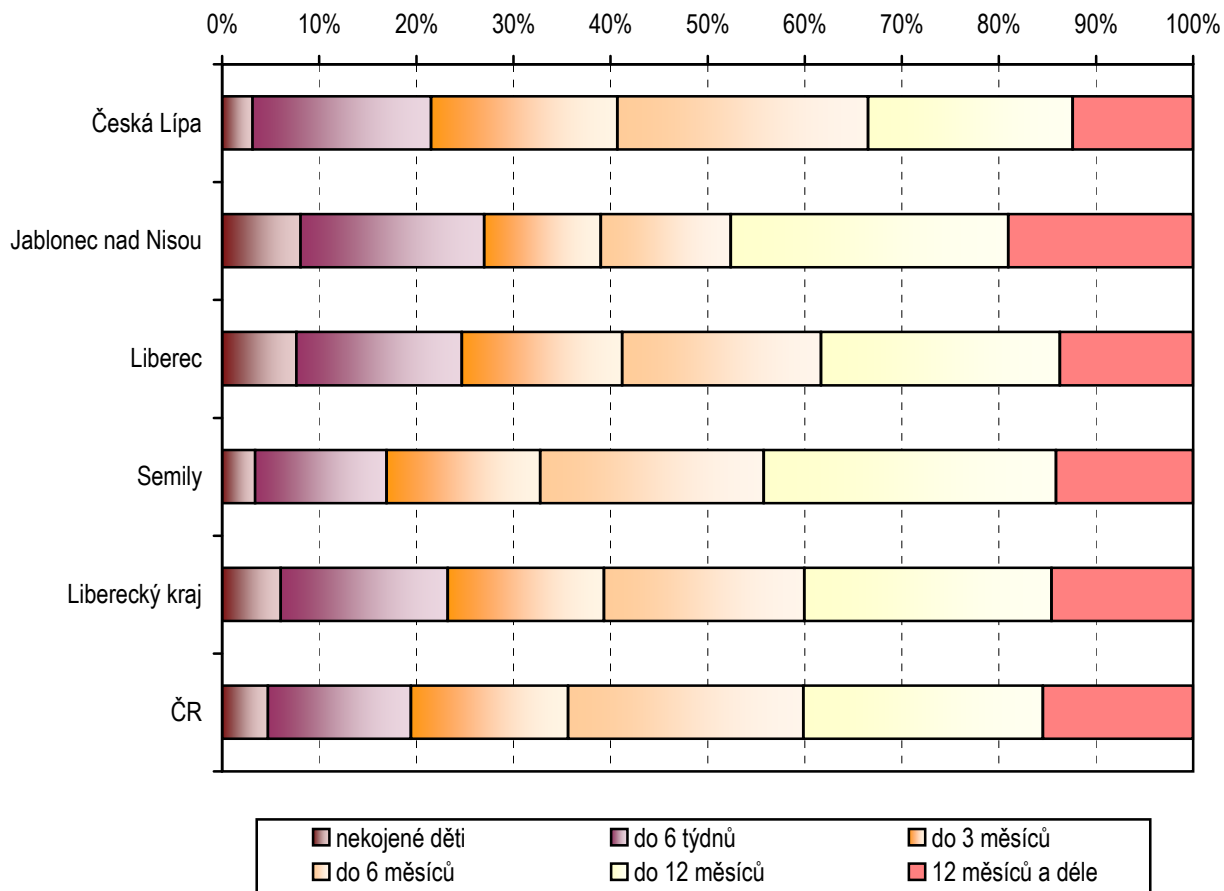
Kapitola (MKN -10)	Počet ¹⁾ dispenzarizovaných pacientů k 31.12.		
	celkem	z toho děti (0–14 let) v %	na 1 tisíc dětí a dorostu
I. Některé infekční a parazitární nemoci (vč. následků)	1 973	80,84	23,2
II. Novotvary	95	64,21	1,1
III. Nemoci krve a krvetvorných orgánů a některé poruchy týkající se mechanismu imunity	840	68,33	9,9
IV. Nemoci endokrinní, výživy a přeměny látek	4 204	61,44	49,3
V. Poruchy duševní a poruchy chování	1 302	67,05	15,3
VI.–VIII. Nemoci nervové soustavy, nemoci oka a očních adnex, nemoci ucha a bradavkového výběžku	5 842	67,89	68,6
IX. Nemoci oběhové soustavy	931	58,75	10,9
X. Nemoci dýchací soustavy	8 451	74,38	99,2
XI. Nemoci trávicí soustavy	1 143	66,14	13,4
XII. Nemoci kůže a podkožního vaziva	3 548	69,48	41,6
XIII. Nemoci svalové a kosterní soustavy a pojivové tkáně	2 006	58,82	23,5
XIV. Nemoci močové a pohlavní soustavy	2 608	66,64	30,6
XVII. Vrozené vady, deformace	1 367	76,74	16,0
Celkem	34 310	69,00	402,7

¹⁾ Jeden pacient může být uveden i vícekrát, pokud je sledován pro více diagnóz.

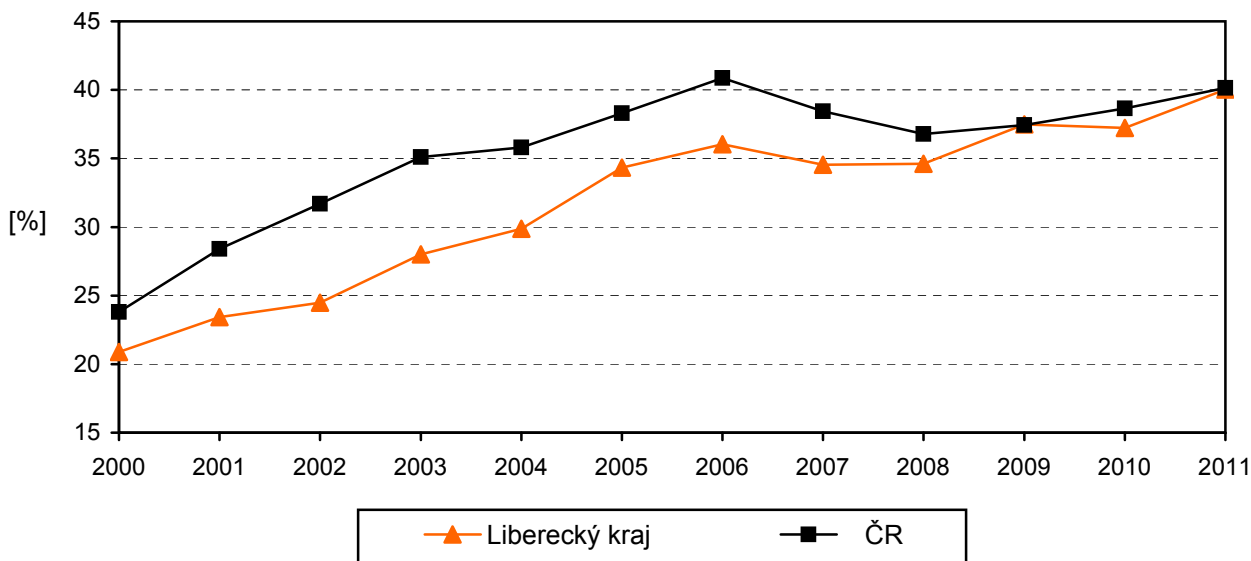
**Počet dispenzarizovaných onemocnění v přepočtu
na 1 tisíc registrovaných pacientů v dětské a dorostové péči**

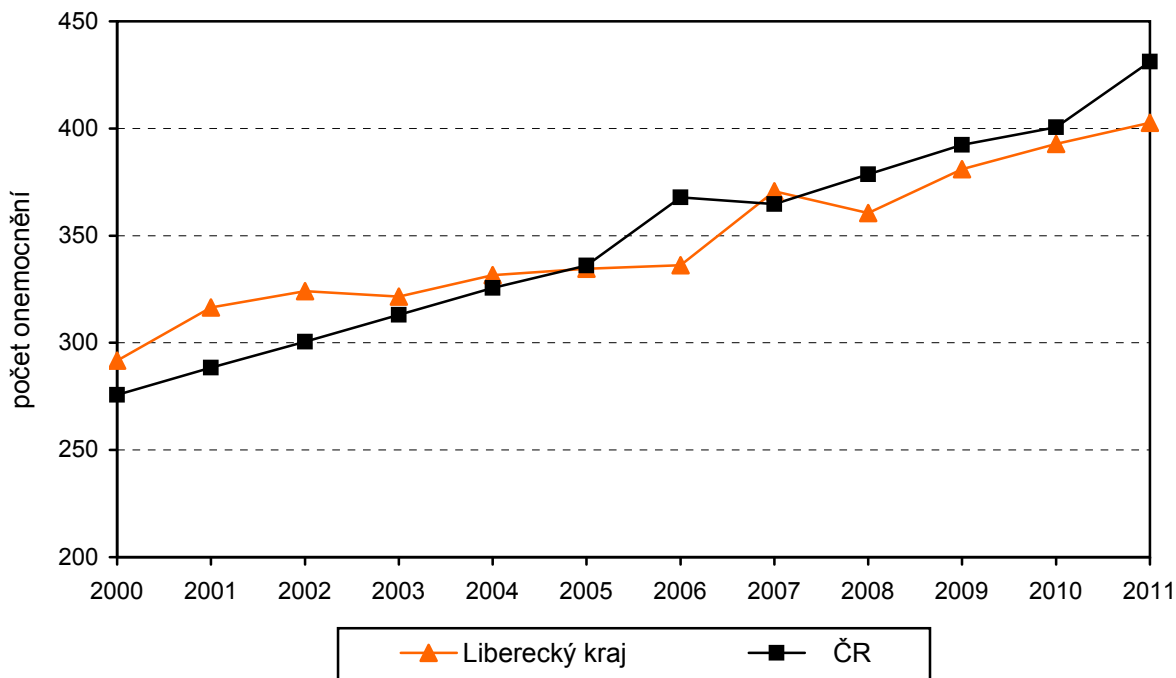
Struktura dětí při roční prohlídce podle délky kojení v roce 2011

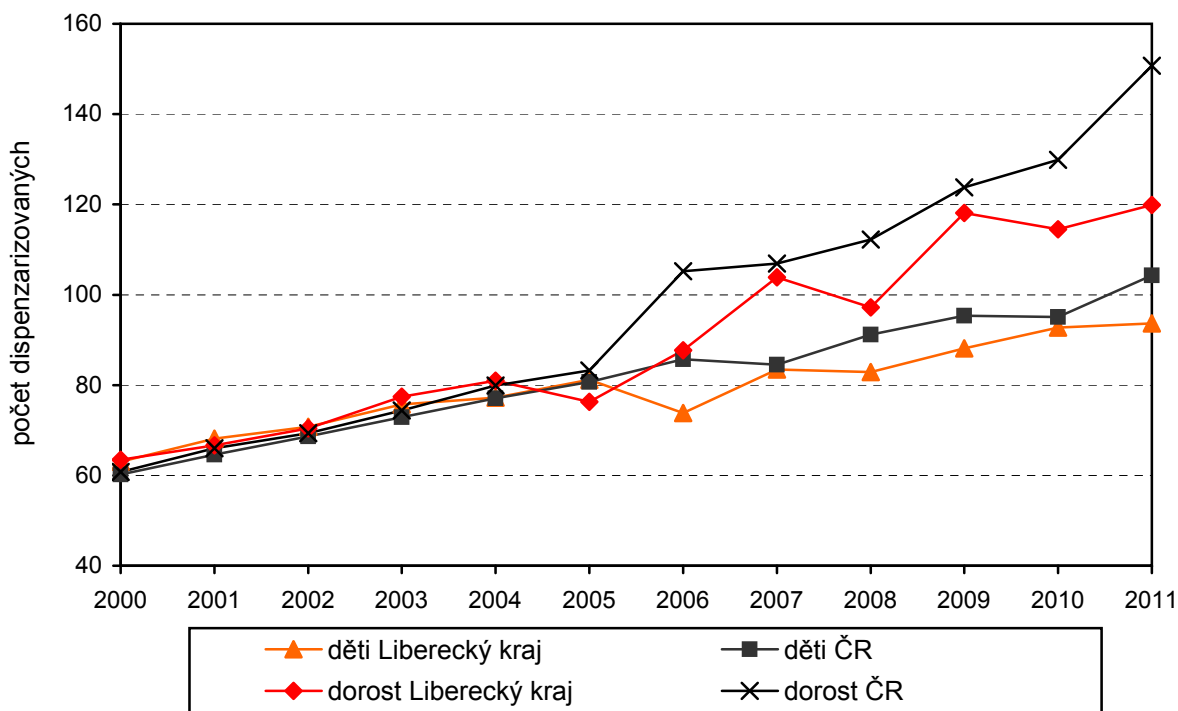
Vývoj podílu dětí kojených déle než 6 měsíců

**Vývoj počtu dispenzarizovaných onemocnění
v přepočtu na 1 tisíc dětí a dorostu (0–18 let)**

**Vývoj počtu dispenzarizovaných dětí a dorostu
pro nemoci dýchacích cest
v přepočtu na 1 tisíc osob daného věku**

Využívání lůžkového fondu dětských oddělení nemocnic a zatížení zdravotnických pracovníků

Ukazatel	Liberecký kraj	ČR
Počet oddělení	4	94
Počet pracovníků ¹⁾		
lékaři	34,23	800,89
ZPBD ²⁾ celkem	113,34	3 002,43
Průměrný počet lůžek	179,32	4 731,88
Průměrný denní stav obsazených lůžek		
celkem	115,9	2 944,0
na 1 lékaře	3,7	4,0
Počet lékařů na 100 lůžek	19,90	17,14
Počet ZPBD ²⁾ na 100 lůžek	65,90	64,25
Počet hospitalizovaných	12 817	271 008
Nemocniční letalita (v promilích)	0,5	0,7
Využití lůžek ve dnech	235,9	227,1
Průměrná ošetrovací doba ve dnech	3,3	4,0
Prostoj lůžek ³⁾	1,4	2,0

¹⁾ Součet úvazků včetně smluvních k 31.12.

²⁾ ZPBD - zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu § 5–§ 21a zákona č. 96/2004 Sb.

³⁾ Ve dnech na 1 hospitalizovaného z lůžek schopných provozu

Seznam nemocnic s lůžkovým dětským oddělením v kraji:

Nemocnice s poliklinikou Č. Lípa, a.s., Česká Lípa

Nemocnice Jablonec nad Nisou, p.o., Jablonec nad Nisou

Krajská nemocnice Liberec, a.s., Liberec 1

Masarykova městská nemocnice v Jilemnici